

İlköğretim Kademesindeki Öğrencilerin Velilerine Göre Okul Aile İşbirliği: Bir Ölçek Geliştirme Çalışması

Ebru Çatalkaya¹, Mehmet Ulutaş²

Öz

Bu çalışmada ilköğretim kademesinde öğrenci velilerin okul-aile iş birliği düzeyini inceleyerek doğru ve tutarlı bir ölçme aracı geliştirmek amaçlanmıştır. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Ölçeği oluşturmak için kullanılan maddeler, makalelerden elde edilen veriler temelinde altı temaya göre düzenlenmiştir. Temalar temel alınarak madde havuzu oluşturulmuş olup taslak form, Aydın ilinin Nazilli ilçesindeki devlet okullarının ilköğretim kademesinde çocuğu bulunan velilere uygulanmıştır. Açımlayıcı Faktör Analizi ve Doğrulayıcı Faktör Analizi için 211 veli araştırmaya gönüllülük esasına göre katılmıştır. Araştırmada ilk olarak geçerliliği test etmek için açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi uygulanmış; güvenilirlik için ise Cronbach's Alpha iç tutarlık katsayıları değerlendirilmiştir. Açımlayıcı Faktör Analizi sonucunda 34 maddelik 6 boyutlu çıkan ölçek %69,97 oranında bir değişkenle belirlenmiştir. Ölçeğin iç tutarlılık katsayısı ".86" olarak belirlenmiş; model Doğrulayıcı Faktör Analizi ile doğrulanmıştır ve 32 maddelik 6 boyutlu bir ölçek oluşturulmuştur. Oluşturulan modelin ilköğretim velilerine yönelik okul aile iş birliği düzeyini ölçmede kullanılabileceği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: İlköğretim, okul aile birliği, veli

School-Family Collaboration According to Parents of Primary School Students: A Scale Development Study

Abstract

This study, aimed to develop an accurate and consistent measurement tool by examining the perception of school-family cooperation among parents who have children in primary education. The research used the survey model in the quantitative method. The items used to create the scale were organized according to six themes based on the data obtained from the articles. An item pool was created based on the themes and the draft form was applied to parents whose children were in primary education in public schools in Nazilli district of Aydın province. For Exploratory Factor Analysis and Confirmatory Factor Analysis, 211 parents participated in the research voluntarily. In the study, firstly, exploratory and confirmatory factor analysis was applied to test validity; For reliability, Cronbach's Alpha internal consistency coefficients were evaluated. As a result of Exploratory Factor Analysis, the 6-dimensional scale with 34 items was determined with a variability rate of 69.97%. The internal consistency coefficient of the scale was defined as ".86"; The model was validated with Confirmatory Factor Analysis and a 6-dimensional scale with 32 items was created. It has been determined that the developed model can be used to measure the perception of school-family cooperation among primary school parents.

Key Words: Primary education, parent-teacher association, parent

¹ Sorumlu yazar: Milli Eğitim Bakanlığı, ebrucatalkaya571@gmail.com, ORCID:0009-0002-2319-2044

² Doç.Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, mehmet.ulutas@adu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-6539-2039

Makale Geçmişi	Geliş: 23. 07. 2024	Kabul:30.08.2024	Yayın:04.09.2024
Makale Türü	Araştırma Makalesi		
Önerilen Atf	Çatalkaya, E. & Ulutaş, M. (2024). İlköğretim Kademesindeki Öğrencilerin Velilerine Göre Okul Aile İşbirliği: Bir Ölçek Geliştirme Çalışması. <i>Uluslararası Sosyal Bilimlerde Mükemmellik Arayışı Dergisi (USMAD)</i> , 6, ss.84-99.		

Giriş

Eğitim kurumları, toplumların ve bireylerin gelişimi için vazgeçilmezdir. Bireysel gelişimle toplumsal gelişimi bir arada sağlayarak ilerlemeyi desteklemektedir. Bu nedenle, eğitim kurumları toplumların ve bireylerin ilerlemesi ve sürdürülebilir kalkınması için önemlidir. Eğitim kurumları açık sistemlerdir. Çevreyle iş birliği içinde olduğu sürece hedefini gerçekleştirmektedir. Eğitim kurumlarında tüm çalışmaların temelinde ailelerin gücü ve desteği yatmaktadır (Bayraktar, 2003). Okul ve veliler arasındaki iş birliği öğrencinin eğitim ve gelişimine yönelik sağlıklı bir ortamın oluşturulması önemli olarak görülmektedir. Okul ve velilerin birlikte çalışması, öğrencinin başarısını ve mutluluğunu artırırken eğitim sürecinin en yüksek standartlara ulaşmasını sağlamaktadır. Öğrencinin başarısı ve mutluluğu, okul ve veliler arasındaki iş birliğinin gücüne bağlıdır. Birlikte çalışarak, öğrencinin ihtiyaçlarına yönelik bireysel bir eğitim deneyimi sağlarken, güçlü iletişim ve destek sistemleri oluşturmaktadır. Okul ve velilerin birlikte hareket etmesi, öğrencinin başarılı bir şekilde gelişmesini ve potansiyelinin tam olarak ortaya koymasını desteklemektedir. Okul yönetimi, eğitim paydaşlarıyla iş birliği sağlayıp demokratik bir yönetim gerçekleştirmektedir (Kaya, 1991). Eğitim kurumlarının çevre gereksinimi söz konusudur. Bu yüzden çevrenin okulun da çevreyi iyi tanıması gerekmektedir (Akyüz, 2010). Okul yönetimi, çevrede değişimin katalizörü olup işleri kolaylaştıran velilerle iş birliği içinde olmaya ihtiyaç duymaktadır. Velilerle sağlıklı iletişim ağı kurup, okula daha aktif katılım sağlamaları için çaba gerekmektedir.

Eğitim kurumlarında aile katılımının artırılması için okul aile birlikleri kurulmuştur. 09/02/2012 tarihinde ve 281199 sayılı resmî gazetede duyurulan okul aile birliği yönetmeliği Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından detaylı düzenlenmiş olup amaç ve görevleri belirtilmektedir. Okul Aile Birliği (OAB), öğrencilerin eğitim sürecindeki başarısını desteklemek ve okul ile veliler arasındaki ilişkileri güçlendirmek amacıyla gönüllü olarak faaliyet gösteren bir kuruluştur. OAB, okul ve veliler arasındaki ilişkiyi güçlendiren ve yöneten yönetilen bir yapı olduğu varsayımına dayanmaktadır. OAB'nin amacı, okul ve ailenin birlikte çalışarak ve iş birliği paylaşımı ile okul yönetiminin diğer paydaşlarla ilişkilerini güçlendirerek öğrenmeyi desteklemekte yardımcı olmak olarak açıklanmaktadır (OAB, 2012). OAB, öğrenci velileri ve okul personeli arasında iş birliğini, iletişimi ve dayanışmayı sağlamaktadır. Günümüzde ise OAB'lerin temel vazifesinin okulların maddi varlıkları korumak olduğu varsayılmaktadır. Devlet, sosyal devlet anlayışını somutlaştırmak için sadece yasalar ve politikalar üretmekle değil, bu politikaları uygulamak için ihtiyaç olan altyapıyı da ayırma bilincinde olmalıdır. Dolayısıyla OAB çalışma şekli ve işleyişinin özenle yerine getirilmesi gerekmektedir. İlköğretimde aile katılımı, öğrenciye daha fazla destek ve rehberlik sunulmasını sağlamaktadır. Dolayısıyla ortak bir hedefe ulaşmak için okul ve ailenin el ele çalışması vurgulanmaktadır. Bu iş birliği, okul ve veliler arasında düzenli iletişim, hedefleri ortak belirleme, veli katılım ve danışmanlık/ rehberlik gibi unsurlara bağlı olduğu varsayılmaktadır. Öğretim basamaklarına bakıldığında velilerin daima okul ile ilişkilerinde aktif rol aldığını görülmektedir. İlköğretim basamağını diğer kademelerden ayıran özellik, eğitim öğretimin ilk basamağı olmasıdır. Öğrencilere yalnızca akademik olarak değil, hayat yolculuğunda rehberlik etme ve destek olma sorumluluğu taşıma görevi de bulunmaktadır (Millî Eğitim Bakanlığı Okulöncesi ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği, 2014). İlköğretim kademesinde aileler ve okullar arasında iş birliğinin geliştirilmesi çocukların hem eğitim ortamlarında başarı sağlamalarını hem de gelecek hayatında olumlu yönde etkilerini görmenin mümkün olduğu belirtilmektedir. Bundan dolayı, ilköğretim kademesindeki velilerle birlik ve beraberlik içinde çalışmalar önem arz eden noktalar olarak görülmektedir. Okul ile velilerin birlikte çalışması, akademik

başarılarının artırılması, sosyal ve davranışsal gelişimlerini tamamlanması, motivasyonlarının yükseltilmesi ve benimsemelerini erken tespitini sağlamaktadır. Bunun için okul veli ilişkilerinin istenilen düzeye ulaşması için problemlerin incelenmesi gerekmektedir. İyi bir okul aile iş birliği sağlayarak bu mümkün olabilir. Okul yönetimi, velilerin gücünden yararlanmak için farklı yöntem ve teknikler geliştirerek aktif bir iş birliği ortamı oluşturması okula bütüncül bir fayda sağlamaktadır. Böylece bu iş birliği okul kültürüne de yansımaktadır. Yarının okullarının taleplerini ve zorluklarını karşılamak için doğru iletişim kurma etkinliklerini takip edilmesi okul yönetiminin odağı haline gelmesi gerekmektedir.

Literatüre bakıldığında okul ve aileler arasında iş birliği çalışmalarının bulunduğu görülmektedir. Okul öncesinden itibaren tüm kademelerde okul aile iş birliğinin hayati önem taşıdığı görülmüştür. Araştırmaların çoğunda, okul ile ailenin iletişimi sayesinde akademik başarıya olumlu etkisini kanıtlamıştır (Aslan, 1994). Okul-veli dayanışmasının gerçekleştirilmesi hem öğrencilerin hem okul paydaşların üzerinde olumlu duygular geliştirmesinde aktif rol oynamaktadır (Erdoğan, 2010). Ayrıca okul yönetimi ve öğrencilerin, okul ile iş birliği ilişkileri incelendiğinde, birçok araştırmada okul yöneticilerini ve öğrencilerin okulla olumlu ilişkiler sağladıkça, okulun ve öğrencinin başarılı olduğunu kanıtlanmıştır (Özgürbüz, 2024). Benzer şekilde öğretmen veli ilişkilerinde de yapılan araştırmalarda, bu iş birliğinin ne kadar önemli sonuçlar gösterdiğini ortaya koymuştur (Karaca, 2020). Etkili bir veli ve öğretmen iş birliği, okulun toplumla olan bağlarını güçlendirdiği görülmektedir. Çünkü öğrencinin okulda gösterdiği başarı gelişimini velinin eğitime verdiği önem ve destekle bağlantılıdır (Erçetin ve Özdemir, 2004). Bu nedenle, eğitimde paydaşların güç birliği, okul ve velinin işlevini yerine getirmek ve hedeflerini uzun vadeli, sonuçları itibariyle istenilen seviyeye getirmek amacıyla yapılmalıdır. İş birliği, bu zaman içinde değil, gelecek için bir fark yaratmak olarak düşünülmelidir (Kazak, 1998). Dolayısıyla, okul aile iş birliğinin aileler üzerinde etkisi, var olan sorunların, durumların ele alınması gerekmektedir.

Alanyazında yapılan çalışmalar incelendiğinde okul aile iş birliği okullarda benimsenerek kullanıldığında, okul ile aile iletişiminin geliştiği (Çatalkaya, 2020); öğrencilerin eğitimde daha aktif olduğu (Çelik, 2021); öğrencinin akademik başarısının artmasını sağladığı (Petek vd., 2022); veli katılımının öğrenciyi desteklediği ve ebeveyn-okul çatışmasını engellediği (Özipek vd., 2022); gibi sonuçlara ulaşıldığı görülmektedir. İlköğretim kademesinde eğitim paydaşlarının güç birliği, eğitim üzerinde olumlu etki yarattığı bilinmesine rağmen, mevcut bulgular yeterince tatmin edici olmadığı varsayımına dayanmaktadır. Bu yüzden, ilkokul velilerinin okul ile olan ilişkilerinin incelenmesine gerek duyulmuştur. Bu çalışmanın mevcut problemlere fikir vermesi, bunların çözümü için önerilerinin geliştirilmesine, öğrencilere, velilere, okul paydaşlarına, topluma, eğitim kurumlarının ilerlemesine destek olmaktadır.

Okulların çevre bilincini geliştirmek için desteğe ihtiyacı vardır. Çevre odaklı eğitim verenler, çevresel konularda uzmanlaşmalı ve eğitim öğretim yöntemleri konusunda ortak bir anlayış geliştirmelidir (Akyüz, 2010). Eğitim örgütlerinde uygulanan süreçlerde okul-veli iş birliğinde olumsuz gelişmeler yaşanmaktadır. Bu okul-aile iş birliğine neden olan unsurların ortaya çıkarılması, oluşan olumsuz algıların iyileştirilmesi önemli bir gelişme olacaktır. Alanyazında okul aile iş birliğini ölçmede kullanılan ölçeklerin (Aslan vd., 2020; Binbir vd., 2020; Korçan vd., 2020) okulöncesi eğitim düzeylerine yönelik geliştirildiği ve uygulandığı görülmektedir. Ayrıca bu ölçeklerde iletişim ve sosyal beceri gibi alanlar daha çok vurgulandığı görülmektedir. Bu nedenle ilköğretim düzeyine göre okul aile işbirliğine ilişkin veli görüşlerini çok yönlü ele alınarak inceleme ihtiyacı duyulmuştur. Bu çalışmada, ilköğretim kademesinde çocuğu bulunan velilerin okul aile iş birliğine ilişkin algılarını ölçmeye yönelik bir aracın geliştirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaçlar çerçevesinde çalışmanın alt problemi,

1. İlköğretim kademesinde çocuğu bulunan velilerin okul aile iş birliğine ilişkin görüşleri nelerdir?
2. “Geliştirilen İlköğretimde Okul ve Aile İş Birliği Ölçeği” geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı mıdır?

Yöntem

Bu çalışma, ilköğretim kademesinde çocuğu bulunan velilere ilişkin okul aile iş birliği ölçeği geliştirmek için nicel araştırma yöntemleri ile tasarlanmıştır (Karasar, 1999). Bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır (Can, 2021; Tekindal, 2021). Tarama modeli, mevcut durumu nesnel bir şekilde anlatan ve analiz eden bir araştırma yöntemidir (Sönmez ve Alacapınar, 2019). Genel eğilimleri, algıları ve tutumları anlamak için geniş kapsamlı araştırmalar yürütülmektedir (Creswell, 2014).

Araştırma Grubu

Araştırmanın örneklemini basit seçkisiz örnekleme (Karasar, 2020) tekniği kullanılmıştır. Basit seçkisiz örnekleme evrendeki tüm birimlerin tarafsız ve objektif olması şartını taşıyan örneklemedir (Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk, 2012). 2023-2024 eğitim öğretim yılında Aydın ili Nazilli ilçesindeki ilköğretim 1. kademe okullarında öğrencisi bulunan velilere, rastgele(random)örneklem yoluyla seçilen 211 veliden oluşmaktadır. Veri toplama süreci çevrimiçi olarak veliler ölçekleri Google Formlar aracılığıyla yanıtlamıştır. Ölçeğin uygulandığı çalışma grubunun bilgileri Tablo 1’de belirtilmiştir.

Tablo 1

Taslak Ölçek Uygulaması Çalışma Grubu

Demografik Özellikler	Sayı Yüzde(%)	
	n	%
Ebeveyn		
Anne	192	91
Baba	19	9
Yaş		
25-30 arası	27	11.9
31-35 arası	50	23.7
36-40 arası	61	28.9
41 ve üstü	73	34.6
Eğitim Durumu		
İlkokul	16	7.58
Ortaokul	26	12.32
Lise	54	25.59
Üniversite	95	45.02
Lisans Üstü	20	9.47

Gelir Durumu

8000 TL ve altı	39	18.5
8001-12999 TL	65	30.8
13000-17999 TL	54	25.6
18000-22999 TL ve üzeri	53	25.1

Çocuk Sayısı

1 çocuk	47	22.3
2 çocuk	120	56.9
3 çocuk	36	17.1
4 çocuk ve üzeri	8	3.7

Tablo 1’de görüldüğü gibi araştırmada çalışma grubu 2023-2024 eğitim-öğretim yılında Aydın ilinin Nazilli ilçelerindeki bulunan kamuya ait ilköğretim okulunda çocuğu bulunan gönüllü 211 öğrenci velisinden oluşmaktadır. Araştırmadaki velilerin; %91’inin (n: 192) anne, %9’unun (n: 19) baba; %11.9’unun (n: 27) 25-30 yaş arası, %23.7’inin (n:50) %28.9’unun (n: 61) 36-40 yaş arası, %34.6’inin (n: 73) 41 yaş ve üstü ; %18.5’inin (n: 39) 8000 tl ve altı geliri,%30.8’inin (n:65) 8001-12999 tl,%25.6’nın (n:54) 13000-17999 tl,%25.1’inin (n:53) 18000tl ve üstü gelir;%22.3’ünün (n:47) 1 çocuk sayısı,%56.9’unun (n:120) 2 çocuk,%17.1’inin (n:36) 3 çocuk,%3.7’inin (n:8) 4 çocuk sayıdaki velinin olduğu görülmektedir.

Veri Toplama Aracı/Araçları

İlköğretim 1. kademesinde velilerin okul aile iş birliği düzeylerini ölçmek için öncelikle veri toplama aracının madde havuzu hazırlanmıştır. Konuyla ilgili alanyazın taranmış ve detaylı bilgiler toplanmıştır. Tespit edilen veriler doğrultusunda ölçek maddeleri oluşturulmaya başlanmıştır. Oluşturulan maddelerde ifadelerin açık ve net olmasına,çift olumsuz ifadelerle dikkat edilmiştir. 40 maddelik taslak havuz oluşturulmuştur. Ardından taslak havuzda yer alan maddeler eğitim yönetimi alanında doktora eğitimi almış olan on uzmanın görüşlerine sunulmuştur. Anlam ve açıklık açısından uygun olup olmadığı taslak Türkçe öğretmenine de verilmiş ve düzeltmelerden sonra toplam 34 madde olarak belirlenmiştir. “İlköğretimde Okul ve Aile İşbirliği Taslak Formu” ile ölçeğin görünüş geçerliliği uygun hale getirilmiş olup (Kaptan, 1998) ölçek, (1) kesinlikle katılmıyorum, (2) katılmıyorum, (3) kısmen katılıyorum, (4) katılıyorum, (5) kesinlikle katılıyorum şeklinde 5’li Likert tipinde sınıflandırılmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada verilerin analizi için istatistiksel programlardan faydalanılmıştır. Verilerin analizinde ölçeğin faktör analizine uyup uymadığını incelemek için Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsayısı incelenmiş ve Bartlett Sphericity küresellik testi uygulanmış, modelin yapı geçerliliğine bakmak için Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA), güvenilirliği için de Cronbach’s Alpha katsayısı yapılmış, Cronbach’s Alpha iç tutarlılık katsayılarından kullanılarak ölçeğin güvenilirliği hesaplanmıştır (Can, 2021). Faktör analizinin ardından geliştirilen modelin doğruluğunu değerlendirmek için doğrulayıcı faktör analizi (DFA) uygulanmıştır.

Bulgular

Bu bölümde, güvenilirlik ve geçerlilik veri analizleri ile ulaşılan sonuçlara yer verilmiştir. Ölçeğin yapı geçerliliği için AFA ve DFA yapılmıştır. Aşağıda ulaşılan sonuçlar detaylı bir şekilde belirtilmiştir.

Yapı Geçerliliğine İlişkin Bulgular

Katılımcılardan elde edilen nicel verilerle ölçme aracının yapı geçerliliğini tespit etmek için AFA yapılmıştır. AFA, “birbirleriyle bağlantılı pek çok değişkeni bir araya getirerek daha az sayıda kavramsal olarak anlamlı yeni değişkenler oluşturmayı ve bu değişkenleri keşfetmeyi hedefleyen çok değişkenli bir istatistiksel yöntem” şeklinde belirtilmektedir (Büyüköztürk, 2002). Ölçek geliştirme sürecinde toplanan veri miktarı, açımlayıcı faktör analizi için kullanılan madde sayısının beş katından fazlaysa, bu durum çalışma grubunun faktör analizi için yeterli yeterliliği sağladığını göstermektedir (Bryman & Cramer, 2011). Bunun yanı sıra, ölçeğin faktör analizine uygun olup olmadığı, Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsayısı testi ve Bartlett Sphericity küresellik testiyle ($p < .05$) kontrol edilmiştir. KMO ve Bartlett katsayısının geçerli olması, verilerin faktör analizi için uygun olduğunu göstermektedir (Büyüköztürk, 2008; Karasar, 1999). Asgari .6 olması gereken ve 0 ile 1 arasında değişen (Tabachnick & Fidell, 2013) KMO örneklem yeterliliği ölçümü (.89) tespit edilmiştir. Bu nedenle, veri sayısının yeterli olduğu doğrulanmış olmaktadır. Bununla birlikte KMO değerinin 0.60'ın üzerinde olması ve Bartlett testinin anlamlı çıkması, veri setinin çok değişkenli normal dağılıma uygun olduğunu göstermektedir (Büyüköztürk, 2002; Tavşancıl, 2005).

Veri setinin çok değişkenli normallik özelliğine sahip olup olmadığını tespit etmek amacıyla, “Barlett” testinin anlamlılık durumu ($p < .05$) değerlendirilmelidir (Büyüköztürk, 2008; Karasar, 1999). Gerçekleştirilen analizde Barlett testi Ki-kare değerinin 696,917, serbestlik derecesinin 56 olup anlamlı ($p < .05$) olduğu ortaya çıkmıştır. Bartlett testinin bulgularına göre, verilerin çok değişkenli normal dağılımına uyumlu olduğu sonucuna varılmaktadır. Ölçeği faktör yapısının görülmesi için ölçek maddelerinin madde toplam korelasyonu incelenmiş, madde toplam korelasyonları pozitif, .30 ile .76 arasında olduğu bulunmuştur. Madde toplam korelasyonlarının .30 ve üzerinde değer alması iyi derece ayırt ediciliğini göstermektedir (Büyüköztürk, 2008).

Faktörler arasındaki ilişki incelendiğinde, ilişkilerin .030'un altında olduğu tespit edilmiştir; bu nedenle, Varimax dik döndürme tekniği tercih edilmiştir. Varimax dik döndürme tekniği uygulanarak yapılan faktörler arasındaki ilişki incelendiğinde maddelerin her birinin faktör yüklerinin .030 değerinin (Çokluk vd., 2014; Seçer, 2018) üzerinde olduğu görülmüştür. Bununla birlikte, Seçer (2018) maddelerin birden fazla boyutta bu kriteri karşılayabileceğini ifade etmektedir. Bu nedenle, maddelerin binişiklik durumları incelenerek, eğer bir maddenin iki farklı faktör altındaki yük değerleri arasındaki fark 0.10'un altındaysa, bu tür maddelerin ölçme aracından çıkarılması tavsiye edilmektedir. Yük değerleri arasındaki farklara göre binişik maddeler sırayla çıkarılmış ve her madde çıkarıldığında analiz yeniden yapılmıştır. Varimax dik döndürme tekniğiyle yapılan faktör analiz sonucunda binişik olduğu tespit edilen 2 madde (26 ve 37) ölçekten çıkarılmıştır (Balcı, 2009; Büyüköztürk, 2008; Can, 2014). Böylece ölçek 32 madde ve 6 faktörden oluşan bir yapıdan oluşmuştur. Ölçekteki maddelerin faktör yükleri, açıkladığı varyans toplamı, güvenilirlik Tablo 2'de belirtilmiştir.

Tablo 2

İlköğretimde Okul ve Aile İş birliği Ölçeği Açımlayıcı Faktör Analizi Sonuçları Maddeler Faktör Yük Değerleri

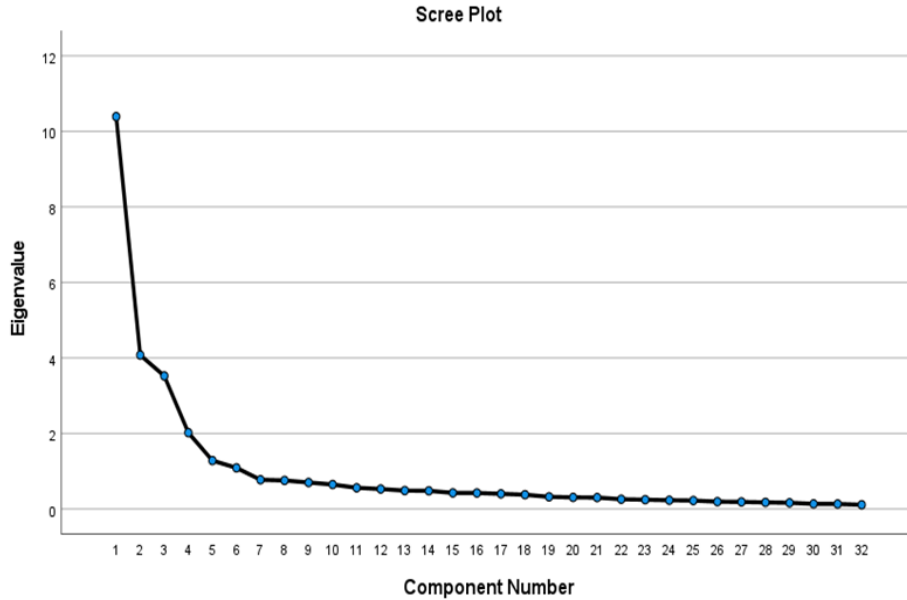
Maddeler	Faktör Yük Değerleri					
	1.Fak tör	2.Fak tör	3.Fak tör	4.Fak tör	5.Fak tör	6.Fak tör
M23	.80					
M24	.78					
M21	.65					
M22	.62					
M25	.50					
M32		.81				
M33		.79				
M29		.76				
M31		.75				
M30		.71				
M27		.69				
M28		.69				
M11			.91			
M13			.90			
M15			.87			
M9			.87			
M14			.83			
M12			.75			
M10			.67			
M35				.89		
M38				.87		
M34				.81		
M39				.78		
M36				.63		
M7					.82	
M8					.80	
M6					.61	
M20						.84
M19						.80
M18						.70
M16						.68
M17						.67
Boyutlar	Özdeğerler	Açıklanan Varyans	Madde Sayısı			
1	11.044	32.47	5			
2	4.333	12.74	7			
3	3.744	11.01	7			
4	2.149	6.32	5			
5	1.364	4.01	3			
6	1.159	3.41	5			
Toplam		69.97	32			

Tablo 2’de görüldüğü üzere ortaya çıkarılan 6 faktör altı faktör alanyazın taramasına dayanarak; diğer velilerle iletişim, okul etkinliklere katılım, öğretmenle iletişim, finansman, okul yönetimine

katılım ve yönetimle iletişim olarak isimlendirilmiştir. Diğer velilerle iletişim alt boyutu maddelerinin (23-24-21-22-25)madde toplam korelasyonlarının. 63 ile .79 arasında, madde yük değerlerinin. 50 ile 80 arasında ve varyans açıklama oranının 32.47 olduğu belirlenmiştir. Okul etkinliklerine katılım alt boyutu maddelerinin (32-33-29-31-30-27-28) madde toplam korelasyonlarının .61 ile .75 arasında, madde yük değerlerinin .81 ile .69 arasında ve varyans açıklama oranının 12.74 olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenle iletişim alt boyutu maddelerinin (11-13-15-9-14-12-10) madde toplam korelasyonlarının .70 ile .86 arasında, madde yük değerlerinin .67 ile 91 arasında ve varyans açıklama oranının 11.01 olduğu tespit edilmiştir. Finansman alt boyutu maddelerinin (35-38-34-39-36) madde toplam korelasyonlarının .62 ile .75 arasında, madde yük değerlerinin .63 ile .89 arasında ve varyans açıklama oranının 6.32 olduğu tespit edilmiştir. Okul yönetimine katılım alt boyutu maddelerinin (7-8-6) madde toplam korelasyonlarının .52 ile .61 arasında, madde yük değerlerinin .61 ile .82 arasında ve varyans açıklama oranının 4.01 olduğu tespit edilmiştir. Yönetimle iletişim alt boyutu maddelerinin (20-19-18-16-17) madde toplam korelasyonlarının .66 ile .77 arasında, madde yük değerlerinin .67 ile .84 arasında ve varyans açıklama oranının 3.41 olduğu tespit edilmiştir. Ölçeğin altı faktörünün toplam varyans oranının ise 69.97 olduğu tespit edilmiştir. Açıklayıcı faktör analizine ilişkin yamaç birikinti grafiği Şekil 1’de belirtilmiştir.

Şekil 1

Okul Aile İşbirliği Ölçeği Faktör Analizi Yamaç Birikinti Grafiği

Şekil 1’e göre özdeğerler arasındaki fark altı faktörden sonra azalmakta olup altıncı faktörden sonraki faktörlerin variance katkıları birbirine yakın olduğundan dolayı ölçeğin altı faktörlü olduğu saptanmıştır (Tabachnick ve Fidell, 2013). Faktör gruplarında kalan maddelerin özellikleri dikkate alınarak ve önceki alanyazın taramasına dayanarak faktörlere ad verilmiştir. Böylece ilk faktör “Diğer Velilerle İletişim”, ikinci faktör “Okul Etkinliklerine Katılım”, üçüncü faktör “Öğretmenle İletişim”, dördüncü faktör “Finansman”, beşinci faktör “Okul Yönetimine Katılım”, altıncı faktör ise “Yönetimle İletişim” olarak isimlendirilmiştir.

Doğrulayıcı Faktör Analizi, AFA ile elde edilen veya kuramsal çerçeveye göz önünde bulundurularak oluşturulan faktör yapısını incelemek ve doğrulamak amacıyla kullanılmaktadır (Özdamar, 2017). Dolayısıyla DFA, AFA ile elde edilen verilerin doğruluğuna ulaşmak için yapılmıştır. Ölçeğin DFA sonucundaki uyum değerleri ile alanyazında kabul gören referans değerleri (Gürbüz, 2019; MacCallum vd., 1996) olarak ifade edilen uyum iyiliği değerleri Tablo 3’de açıklanmaktadır.

Tablo 3

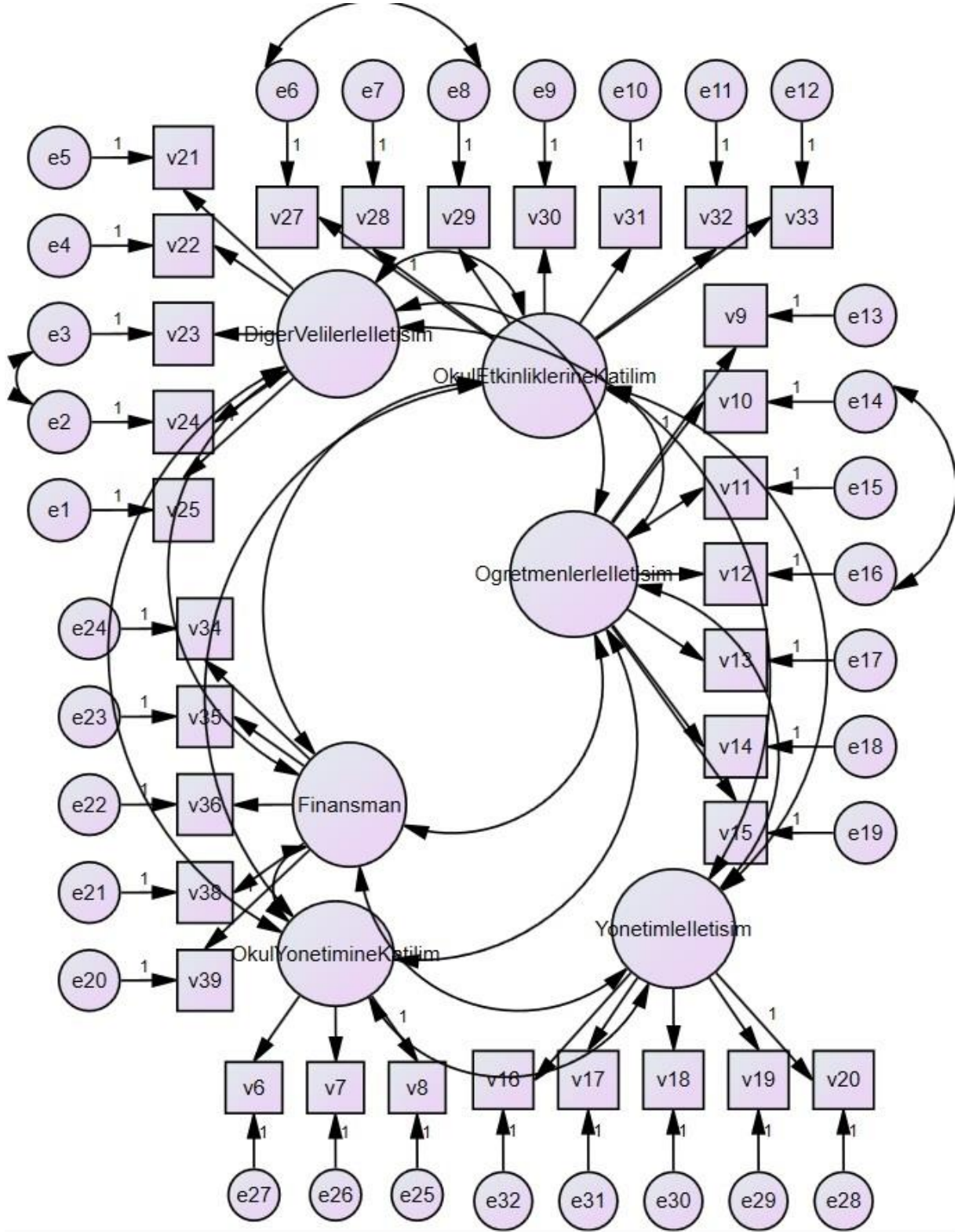
İlköğretimde Okul ve Aile İş birliği Ölçeği Uyum İndeksi

Uyum Ölçüleri	Kabul Edilebilir Uyum Değerleri	Gerçekleşen Uyum Değerleri
χ^2/df	<5	1.862
CFI	>.90	.914
GFI	>.90	.809
IFI	>.90	.915
SRMR	<.08	.076
RMSEA	<.10	.064

Tablo 3'te bakıldığında 32 soruluk ölçek formunun Ki kare değerinin serbestlik derecesine oranı 1.862 olarak görülmektedir. Bu değer 5'in altında olması iyi düzey bir uyumun sağladığını göstermektedir (Gürbüz, 2019). RMSEA değeri .064 olarak bulunmuştur. Karşılaştırmalı Uyum İndeksi (Comparative Fit Index, CFI) .914, Standardize Edilmiş Ortalamaların Karekökü (Standardized RMR) değeri .076 olarak hesaplanmıştır. Yapılan analiz sonuçları, kabul edilebilir uyum düzeyleri (Gürbüz, 2019, MacCallum vd., 1996) için önerilen RMSEA değeri .10 altında değer ile CFI değeri .90 ve üzeri değer ile, GFI değeri .90'a yakın değer ile, IFI değeri .90 ve üzeri değer ile ve SRMR değeri .08 ve altı değer ile karşılaştırılıp uyumlu olduğu görülmüştür. Yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonrasında çıkan verilerin geliştirilen ölçek yapısının olumlu yönde ilerlediği söylenebilir. Şekil 2'de İlköğretimde Okul ve Aile İş birliği Ölçeği'nin yol şeması belirtilmiştir.

Şekil 2

İlköğretimde Okul ve Aile İş birliği Ölçeği Yol Şeması

Şekil 2’de görüldüğü üzere yol şeması ölçme aracındaki tüm maddelerin faktör yük değerinin alanyazında kabul edilen .30 değerinin (Seçer, 2018) üstünde olduğu anlaşılmaktadır. Böylece ölçeğin var olan faktör yapısının doğrulandığı sonucuna varıldığı söylenebilir

Güvenirliliğe İlişkin Bulgular

Ölçmede güvenilirlik, bir ölçümün istikrar ve tutarlılık düzeyini belirtir. Ölçüm sonuçları istikrarlı olmalı ve sonuçlar arasında belirgin farklılıklar bulunmamalıdır (Seçer, 2018). Ölçek güvenilirliğini belirlemede, Cronbach alpha katsayısının hesaplanması sıkça kullanılan bir yöntemdir (Pallant, 2017). İlköğretimde Okul ve Aile İş birliği Ölçeği'nin geçerlilik ile ilgili verilere ulaşıldıktan sonra ölçek toplamının ve alt faktörlerin güvenilirlik düzeylerine bakmak için Cronbach alfa katsayıları da incelenmiştir. Tablo 4'te ölçeğin güvenilirlik sonuçları belirtilmiştir.

Tablo 4

İlköğretimde Okul ve Aile İş birliği Ölçeği

Değişken	Soru Sayısı	Cronbach's Alpha
Diğer Velilerle İletişim	5	.89
Okul Etkinliklerine Katılım	7	.88
Öğretmenle İletişim	7	.93
Finansman	5	.87
Okul Yönetimine Katılım	3	.73
Yönetimle İletişim	5	.89
Ölçek Toplamı	32	.86

Tablo 4 incelendiğinde alt faktörler ilişkin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayıları diğer velilerle iletişim için .89, okul etkinliklerine katılım için .88, öğretmenle iletişim .93, finansman .87, okul yönetimine katılım .73, yönetimle iletişim .89 olarak bulunmuştur. Ölçek toplamının Alpha değeri .86 olarak hesaplanmıştır. Güvenirliğin bir göstergesi olarak kabul edilen toplam ve alt faktörler için hesaplanan iç tutarlılık katsayıları, ölçeğin güvenilirliğini ortaya koymaktadır (Balci, 2009). Alpar'a (2016) göre, psikolojik bir test için hesaplanan Cronbach alfa katsayısının .60 ile .79 arasında olması geliştirilen ölçeğin oldukça güvenilir olduğunu, .80 ile 1.00 arasında olması ise yüksek güvenilirlik düzeyini gösterdiğini ifade etmektedir.

Sonuç ve Öneriler

Çalışmada, ilkökul velilerinin okul-aile iş birliğine yönelik bakış açıları ve değerlendirmeleri incelenerek, seviye ve boyutlarını tespit etmek ve buna yönelik bir ölçeğin geliştirilmesi hedeflenmiştir. İlköğretim kademesinde çocuğu bulunan velilerin görüşlerine göre okul aile işbirliğinin nasıl olması gerektiğinin ne ölçüde bilindiği, okul aile birliklerinden velilerin beklentilerinin neler olduğu, bu beklentilerin okul aile işbirliği faaliyetlerin özüne yönelik mi yoksa velilerin sorunlarının çözümü veya isteklerinin yerine getirilmesi ile ilgili olduğunun ortaya konulduğu ilköğretim okullarında velilerin örgütle hareket edebilme gücünün ve zayıflığının ortaya çıktığı görülmüştür. İlköğretim kademesinde çocuğu bulunan velilerin en fazla öğretmenle iletişim ve diğer velilerle iletişim sağladığı görülmüştür. İlköğretim kademesinde velilerin veli-öğretmen iletişiminin gerekli olduğunu (Demirbulak, 2000) ve velilerin öğretmen-okulla iletişim halinde olması ve çocuklarıyla yakından ilgilenmesi ve okul ile sürekli iletişim halinde olması, okul-aile iş birliğini güçlendirerek daha başarılı sonuçlar elde edilmesini sağladığı (Gökçe, 2000) çalışmalarında da ifade edilmiştir.

Okul ve aile işbirliğinin düzey ve boyutlarını belirlemeye ilişkin olarak öncelikle okul aile işbirliğini kapsayan bir madde havuzu hazırlanmıştır, ilgili alan uzman görüşleri alınarak bazı maddeler düzeltilmiş ve incelemeler sonucunda 34 maddelik taslak ölçeğe dönüştürülmüştür. Taslak

ölçekle ulaşılan verilerle yapılan AFA sonucuyla; diğer velilerle iletişim, okul yönetimine katılım, öğretmenle iletişim, okul etkinliklerine katılım, finansman, yönetimle iletişim olarak adlandırılan altı boyut ortaya çıkmıştır. Ölçeğin yapı geçerliliğini tespit etmek için DFA yapılmıştır. Yapılan DFA sonuçlarıyla ölçeğin yapı geçerliliğinin doğrulandığı ortaya çıkmıştır.

Mevcut bilimsel çalışmalar incelendiğinde okul aile iş birliği ile pek çok araştırmanın yapıldığına rastlanılmakta fakat ilköğretim 1.kademede öğrencisi bulunan velilere yönelik bir ölçek çalışmasına rastlanılmamıştır. Alisinanoğlu ve diğerleri (2014) tarafından geliştirilen okulöncesi eğitimde okul aile iş birliği ölçeği; aile bilgilendirme faaliyetleri, aile okul ortaklığına katkı sağlayan faaliyetler, aile katılımını teşvik eden bilgilendirme ve iletişim faaliyetleri, farklı iletişim kanallarını kullanmaya yönelik faaliyetler olarak dört boyuttan ele alınmıştır. Çeviş (2002)'e ait okul aile iş birliği ve iletişim ölçeği ise ilköğretim okullarında okul aile iş birliği ve iletişim düzeylerinde yönetici, öğretmen ve veli görüşlerini alarak uygulamışlardır. Anne baba olma sorumluluğu, iletişim becerileri, gönüllü katılım, uzaktan eğitim, karar verme mekanizmaları, okul çevresiyle işbirliği süreci, okul aile işbirliğinin eğitim kurumuna katkısı olarak yedi boyuttan oluşan okul aile çevre iş birliği izleme formu oluşturulmuştur (İnal, 2006). Aynı zamanda uyarlanan ve geliştirilen bu ölçeklerin sadece ilköğretim velilerine yönelik olmadığı görülmüştür. Bu nedenle ilköğretim kademesinde çocuğu bulunan velilerin okul aile iş birliği ile ilgili algılarının belirlenmesine yönelik bir ölçeğin geliştirilmesini ile alan yazına katkı sunacağı düşünülmektedir. Bu ölçek sayesinde velilerin okul yönetimi ile daha uyumlu olmaları, birbirlerine karşı pozitif bakış açıları yakalamalarına katkı sağlayacağı düşünülebilir. Çünkü okul aile işbirliği desteği ile hem eğitim paydaşlarının hem velilerin güçlenmesini arttırdığı söylenebilir.

Araştırma sonuçları, ölçme aracının yeterli düzeyde güvenilirlik ve yapı geçerliğine sahip olduğunu gösterse de araştırmayı destekleyecek ek çalışmalar yapılması tavsiye edilebilir. Geliştirilen ölçek öğrenci motivasyonu, öğretmen tutumları, sosyal destek, ebeveyn eğitimi ve bilinci, toplumsal ilişkiler ve örgütsel bağlılık, öğrenci akademik başarıları gibi farklı değişkenlerle ilişkilendirilerek değerlendirme yapılabilir. Araştırmanın sonucunda ortaya çıkan ölçek yalnız ilköğretim 1.sınıf kademesinde bulunan velilerin okul aile işbirliği düzeylerini belirlemek için yapılmış olması araştırmanın sınırlılığını oluşturmaktadır. Diğer kademelerde de yer alan paydaşların fikirleri alınarak hazırlanacak okul aile iş birliği ölçeğinin alanyazına katkı sağlayacağı ifade edilebilir.

Kaynakça

- Alisinanoğlu, F., Bay, N., & Şimşek, Ö. (2014). Okul öncesi eğitimde okul aile işbirliği ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15 (1), 1-13.
- Akyüz, E. (2010). *Çocuk hukuku*. Pegem Akademi.
- Alpar, R. (2016). *Spor, sağlık ve eğitim bilimlerinde örneklerle uygulamalı istatistik ve güvenilirlik*. Detay Yayıncılık.
- Aslan, F. G. (1994). İlkokul öğrencilerinin başarı ve başarısızlıklarında aile faktörü [*Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*]. Hacettepe Üniversitesi.
- Aslan, M., Niyazi, O. ve Bakır, A. A. (2009). Okul kültürüne ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri: Nitel bir araştırma. *İlköğretim Online*, 8(1), 268-281. <https://124.im/9Pq0cvS>
- Balcı, A. (2009). *Sosyal bilimlerde araştırma: Yöntem, teknik ve ilkeler*. Pegem A Yayıncılık.
- Bayraktar, M. (2003). *Evin okula yaklaşması ve değişen ana baba rolleri*. Milli Eğitim Basımevi.
- Binbir, S. G., ve Ertürk, H. (2020). Aile-öğretmen iletişimi ve iş birliği ile çocukların sosyal becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, 11(21), 134-153. <https://124.im/12AyjSX>
- Bryman, A. & Cramer, D. (2011). *Quantitative data analysis with IBM SPSS 17, 18 and 19*. Routledge.
- Büyüköztürk, Ş. (2002). Faktör analizi: Temel Kavramlar ve Ölçek Geliştirmede Kullanımı. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 32 (32), 470-483.

- Büyüköztürk, Ş. (2008). *Veri analizi el kitabı: İstatistik, araştırma deseni, SPSS uygulamaları ve yorum*. Pegem Akademi.
- Can, A. (2014). *SPSS ile bilimsel araştırma sürecinde nicel veri analizi*. Pegem Akademi.
- Creswell, J. W. (2014). *Nitel, nicel ve karma yöntem yaklaşımları araştırma deseni*. (S. B. Demir, Çev. Ed.). Ankara: Eğiten Kitap.
- Çatalkaya, E. (2020). İlköğretim velilerine göre okul aile iş birliği. [*Yüksek Lisans Tezi*]. Adnan Menderes Üniversitesi.
- Çelik, S. (2021). İlköğretimde okul-aile iş birliğinin geliştirilmesi: Beklentiler, sorunlar ve çözüm önerileri. *Uluslararası Ders Kitapları ve Eğitim Materyalleri Dergisi*, 4 (1), 38-50. <https://doi.org/10.53046/ijotem.878174>
- Çeviş, M. (2002). Denizli merkez ilköğretim okullarındaki okul-aile işbirliğinin yönetici, öğretmen ve veli tarafından ideal ve pratik düzeye değerlendirilmesi. [*Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*]. Pamukkale Üniversitesi.
- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G. ve Büyüköztürk, Ş. (2014). *Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik: SPSS ve LISREL uygulamaları*. Pegem Akademi.
- Demirbulak, D. (2000). Veli-öğretmen görüşmeleri ile ilgili bir çalışma. *Milli Eğitim Dergisi*, 146 (4), 150-154.
- Erçetin, S., ve Özdemir, M. Ç. (2004). *Sınıf Yönetimi*. Asil Yayıncılık.
- Erdoğan, G. (2010). *Eğitim ve Okul Yönetimi*. Sistem Yayıncılık.
- Gökçe, E. (2000). İlköğretimde okul aile işbirliğinin geliştirilmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7 (7), 204-209.
- Gürbüz, S. (2019). *Amos ile yapısal eşitlik modellemesi*. Seçkin Yayıncılık.
- İnal, G., (2006). Öğretmenlerin anaokulları ile anasınıflarındaki programlara ailelerin katılımı konusundaki görüşlerinin değerlendirilmesi (Afyon ili örneği) [*Yayımlanmamış yüksek lisans tezi*]. Hacettepe Üniversitesi.
- Kaçan, M. O., Donmez, Z., ve Kimzan, İ. (2020). Okul öncesi eğitimde aile katılımı: anne ve baba görüşleri. *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(2), 170-179. <https://doi.org/10.21666/muefd.694389>
- Karaca, İ., ve Karaca, N. (2020). Sınıf öğretmenlerine göre öğretmen veli iş birliği (Sinop ili Boyabat ilçesi örneği). *Medeniyet Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 27-35. <https://124.im/jtBwq>
- Karasar, N. (1999). *Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar, İlkeler, Teknikler*. Nobel Yayınevi.
- Kaptan, S. (1998). *Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikleri*. Kişisel Yayıncılık.
- Kaya Y.K., (1991). *Eğitim Yönetimi: Kuram ve Türkiye'deki Uygulama*. Bilim Yayınları.
- Kazak, E. (1998). *Okul-aile iş birliği ve sorunları*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Sakarya Üniversitesi.
- MacCallum, R. C., Browne, M. W., & Sugawara, H. M. (1996). Power analysis and determination of sample size for covariance structure modeling. *Psychological Methods*, 1(2), 130-149. <https://doi.org/10.1037/1082-989X.1.2.130>
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2012). *Okul Aile Birliği Yönetmeliği*. Yayımlanma tarihi: 09.02.2012. Sayısı: 28199. Numarası: 1739.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2014). *Okulöncesi ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği*. Yayımlanma tarihi: 26.07.2014. Sayısı: 29072.
- Özdamar, K. (2017). *Ölçek ve test sistemleri programları, IBM SPSS AMOS ve IBM SPSS AMOS MINTAB uygulamaları*. Nisan Kitabevi.
- Özgürbüz, A. G. (2024). Paydaşların gözünden okul aile iş birliği. *Topkapı Journal of Social Science*, 3 (2), 79-93.
- Özipek-Çelenk, S. (2022). İlkokulda veli katılımı ile olumlu ebeveyn çocuk ilişkisi arasındaki ilişkinin incelenmesi. [*Yüksek Lisans Tezi*]. İstanbul Sebhattin Zaim Üniversitesi.

- Pallant, J. (2017). *SPSS survival manual: A step by step guide to data analysis using IBM SPSS*. S. Balcı & B. Ahi (Trans. Edts.). Anı Yayıncılık.
- Petek, T., ve Bozyiğit, F. (2022). Sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre okul-aile iş birliğinin öğretmen motivasyonuna etkisi. *Academic Social Resources Journal*, 7(34), 160-171. <https://doi.org/10.29228/asrjournal.57503>
- Seçer, İ. (2018). *Psikolojik test geliştirme ve geliştirme sürecinde: SPSS ve LISREL uygulamaları*. Anı Yayıncılık.
- Sönmez, V. & Alacapınar, G.F. (2019). *Örneklendirilmiş bilimsel araştırma yöntemleri*. Anı Yayıncılık.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics*. Pearson Education.
- Tavşancıl, E. (2005). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS İle Veri Analizi*. Nobel Yayıncılık.
- Tekindal, S. (2021). *Nicel, nitel, karma yöntem araştırma desenleri ve istatistik*. Nobel Yayınevi.
- Ulutaş, M. & Arslan, H. (2018). Informatics Leadership Scale: A Scale Development Study. *Marmara University Atatürk Faculty of Education Journal of Educational Sciences*, 47 (47), 105-124. <https://doi.org/10.15285/maruaeabd.2739>

EK 1

İlköğretimde Okul ve Aile İş Birliği Ölçeği

Sıra No	İFADELER	Kesinlikle Katılmıyorum(1)	Katılmıyorum(2)	Kısmen Katılıyorum(3)	Katılıyorum(4)	Kesinlikle Katılıyorum(5)
1	Okul-aile birliğine formalite üyeler seçiliyor. (v6)					
2	Okul aile birliğinde alınan kararlar uygulanmıyor (v7)					
3	Veli toplantılarında görüş bildirmemize rağmen, teklif getirdiğimiz konulara hiç önem verilmiyor (v8)					
4	Okulda, öğretmen ile sağlıklı iletişim kurabiliyorum (v9)					
5	Öğretmen velileri yeterince tanımaktadır (v10)					
6	Öğretmenle görüşmek için kolaylıkla randevu alırım (v11)					
7	Öğretmen öğrencilerin sorunları ile yeterince ilgilenir (v12)					
8	Okula her gittiğimde öğretmen bana nazik ve ilgili davranır (v13)					
9	Öğretmen çocuğumun gelişimsel özellikleri ve okul başarısı hakkında beni bilgilendirir (v14)					
10	Öğretmenle görüşmeye gittiğimde bana yeterli zaman ayırır (v15)					
11	Okul-aile birliği toplantıları sorunlara çözüm bulacak şekilde düzenlenir (v16)					
12	Okul yöneticilerinin okul kaynaklarının kullanımı ile ilgili tüm bilgilere sahibim (v17)					
13	Okul yöneticileri okulu geliştirmek için tüm paydaşlarıyla birlikte çalışır (v18)					
14	Okul yöneticileri, okul-aile iş birliğinin artmasına yönelik çalışmalarda velilerin de görüşlerini alır (v19)					
15	Okul dışı etkinlikler (çocuk tiyatrosu, çocuk sineması vb.)ile ilgili bilgileri paylaşırsınız (v20)					
16	Okuldaki çalışmalara nasıl katılım gösterebileceğimiz hakkında konuşuruz (v21)					
17	Çocuklarımızın nasıl değiştiği (büyüme hızı, kız/erkek arkadaşları,					

	sosyal ve duygusal değişimler) konuşuruz (v22)					
18	Çocuklarımızın ev ödevlerine nasıl yardım edebileceğimiz hakkında birbirimize tavsiyelerde bulunuruz (v23)					
19	Veli toplantılarına gelemeyenlerle iletişim sağlarız (v24)					
20	Ana-baba mesleği ya da uzmanlık alanı ile ilgili olarak öğretmene ya da okul yönetimine katkı sağlarız (v25)					
21	Okul tarafından gönderilen aile katılım formları sayesinde sınıf içinde aktif rol alırım (v27)					
22	Okul içinde yapılan gezi, kermes ve benzeri organizasyonları planlamada aktif rol alırım (v28)					
23	Okul-aile işbirliği için toplumsal kaynaklara (hastane, iş çevresi, dernekler vb.) ulaşmak için gerekli bağlantılar kurarım (v29)					
24	Okul-aile iş birliği kapsamında uzmanlar tarafından düzenlenen konferans ve seminerlere her zaman katılırım (v30)					
25	Çocuklarımızın akademik, sportif ve sanatsal faaliyetlerinin sergilenmesi için düzenlenen özel günlerde öğretmene yardım ederim (v31)					
26	Gönüllü ve okula zaman ayıracak bir veliyim (v32)					
27	Okul tarafından çağrıldığımızda para istenilecek diye kaygı yaşıyoruz (v33)					
28	Ekonomik problemlerden dolayı okul-aile iş birliğine katkı yapmam güçleşiyor (v34)					
29	Okul-aile birliklerinin sadece parasal amaçlı olarak kurulmuş kurumlar olduğunu düşünüyorum (v35)					
30	Okulun finansman kaynaklarını karşılamada güçlük çekiyorum (v36)					
31	Okulun finansman kaynaklarını karşılamada güçlük çekiyorum (v38)					
32	Okula bağlı olmak istemiyorum (v39)					

Not1: Ölçek boyutları; Okul Yönetimine Katılım (1, 2, 3. Madde) Öğretmenle İletişim (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10. Madde) Yönetimle İletişim (11, 12, 13, 14, 15. Madde) Diğer Velilerle İletişim (16, 17, 18, 19, 20. Madde) Okul Etkinliklerine Katılım (21, 22, 23, 24, 25, 26, 27. Madde) Finansman (28, 29, 30, 31, 32. Madde) boyutlarından oluşmaktadır.

Not2: Araştırmacılar bu makaleyi referans göstermek koşuluyla “İlköğretimde Okul ve Aile İş Birliği Ölçeğini” bilimsel çalışmalarda kullanabilirler. Yazarlardan izin alınmasına gerek yoktur.